

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeria Braga împotriva Societății cu Răspundere Limitată „HiSky” privind anularea ordinelor, încasarea despăgubirilor materiale, morale și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-200/24
Nr. PIGD 2-21061534-01-2ra-05032024)*

Recursul vădit neîntemeiat, în temeiul art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a acesteia.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, A. Braga, I. Țurcan)

15 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de către Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stanilă
Ion Munteanu, *judecători*,
constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 aprilie 2021, Valeria Braga a depus cerere de chemare în judecată, concretizată la 17 februarie 2023 împotriva Societății cu Răspundere Limitată „HiSky” (în continuare „HiSky” S.R.L.) privind anularea ordinelor, încasarea despăgubirilor materiale, morale și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că în temeiul contractului individual de muncă nr.16, încheiat cu „HiSky” S.R.L., a fost angajată în funcția de Managaer Customer Service.

3. Contractul a intrat în vigoare la 02 ianuarie 2020, fiind încheiat pe o perioadă nedeterminată.

4. Potrivit pct.6.2, 6.3, 6.4 al contractului, părțile au convenit că angajatorul va achita salariatului un salariu în mărime de 11500 de lei lunar, nu mai târziu de data de 15 a lunii următoare, prin transfer bancar la contul salariatului.

5. Astfel, fiind angajată la „HiSky” S.R.L. și activând în beneficiul acesteia, a primit salariu doar până în luna mai 2020. Or, angajatorul a dispus ca angajații să lucreze la distanță și a asigurat-o cu promisiuni că în scurt timp își va primi salariul.

6. Întrucât, promisiunile nu se materializau prin nimic, a depus o petiție în adresa Inspectoratului de Stat al Muncii, Inspecția teritorială de muncă Chișinău, în care a invocat încălcarea legislației muncii de către administrația „HiSky” S.R.L..

7. În rezultatul examinării petiției, Inspecția teritorială de muncă Chișinău a remis în adresa sa, răspunsul în care a consemnat următoarele: potrivit Ordinului fără număr din 29 aprilie 2020 (neadus la cunoștința salariaților sub semnătură), pentru perioada 01 mai 2020 – 31 iulie 2020 a fost instituit șomaj tehnic la nivelul întregii unități. Pe durata acestuia, angajatorul nu a calculat și nu a achitat salariaților indemnizația prevăzută de lege, care nu poate fi mai mică de 50% din salariul de bază, fapt ce contravine dispozițiilor art. 80 alin. (4) din Codul muncii. Ulterior, prin Ordinul fără număr din 31 iulie 2020, angajatorul a dispus suspendarea contractelor individuale de muncă ale salariaților pentru perioada 01 august – 30 noiembrie 2020, fără existența unui temei legal, iar acest act, de asemenea, nu a fost adus la cunoștința angajaților contra semnătură, contrar art. 75 alin. (4) din Codul muncii.

8. În consecință, administrației „HiSky” S.R.L. i s-a întocmit un proces-verbal de control, cu prescripția de a calcula și achita indemnizația aferentă perioadei de șomaj tehnic. Totodată, a fost întocmit un proces-verbal contravențional, în temeiul art. 57 din Codul contravențional, pentru încălcarea termenelor de plată a salariilor, indemnizațiilor și altor plăți cu caracter permanent prevăzute de legislație.

9. Așadar, conform procesului-verbal nr. PV-ISM-2020-01080 din 04 decembrie 2020, Inspekția Muncii a constatat, încălcarea prevederilor art.80 alin.(4), art.75 alin.(4) din Codul muncii.

10. Potrivit prescripției, administrației „HiSky” S.R.L. i s-a recomandat achitarea indemnizației de șomaj tuturor salariaților până la data de 24 decembrie 2020, data efectuării controlului.

11. Aici, reclamanta a susținut că odată cu primirea răspunsului de la Inspekția Muncii, a aflat pentru prima dată de faptul că în perioada cât nu a primit salariu, de fapt, a fost declarat șomaj tehnic la compania unde era angajată, și că ordinul său de angajare este suspendat. Or, niciunul din aceste ordine nu i-a fost adus la cunoștință.

12. Subsecvent, reieșind din descifrarea eliberată de către BC „Victoriabank” SA, reclamanta a notat că angajatorul i-a efectuat următoarele achitări salariale:

- la 20 februarie 2020 - 9297,40 de lei;
- la 13 martie 2020 - 9297,40 de lei;
- la 15 aprilie 2020 - 9417,12 lei;
- la 29 mai 2020 - 3862,96 de lei;
- la 15 iunie 2020 - 5674,44 de lei, pentru luna mai 2020;
- la 11 februarie 2021 - 18658,40 de lei;
- la 22 martie 2021 - 10010 lei.

13. De altfel, reclamanta a punctat că în baza ordinului f/n din 29 aprilie 2020, pentru perioada 01 mai 2020 – 31 iulie 2020, a fost declarat șomaj tehnic la nivel de unitate.

14. Astfel, în corespundere art.80 al Codului muncii, angajatorul urma să-i achite pentru perioada 1 mai 2020 – 31 iulie 2020, o indemnizație lunară de 50% din salariul de bază. Potrivit pct. 6.2 al contractului individual de muncă nr. 16 din 02 februarie 2020, salariul său de bază era de 11.500 de lei, astfel încât indemnizația aferentă perioadei de șomaj tehnic trebuia să constituie 50% din această sumă, respectiv 17.250 lei pentru cele trei luni ($11.500 \text{ lei} \times 3 \text{ luni} \div 2$).

15. Reclamanta a susținut că indemnizația respectivă nu i-a fost achitată în lunile mai, iunie și iulie 2020, ci abia la 11 februarie 2021, ulterior intervenției și prescripției Inspekției Muncii, motiv pentru care solicită încasarea penalităților aferente.

16. În continuare, reclamanta a enunțat că, prin Ordinul fără număr din 31 iulie 2020, angajatorul a dispus suspendarea contractelor individuale de muncă ale salariaților pentru perioada 01 august 2020 – 30 noiembrie 2020.

17. Din conținutul acestui ordin rezultă că temeiul juridic invocat pentru emiterea actului îl constituie art. 77 din Codul muncii, referitor la suspendarea contractului individual de muncă prin acordul părților. Totuși, angajatorul nu a precizat litera concretă a articolului aplicabil, iar oricare dintre ipotezele prevăzute de art. 77 nu este incidentă în speță, întrucât suspendarea prin acordul părților presupune consimțământul expres al salariatului, exprimat în formă scrisă – fie printr-o cerere de concediu fără plată, fie printr-un act adițional la contractul individual de muncă. Astfel de documente nu au fost întocmite, ceea ce denotă lipsa acordului său scris și, prin urmare, nelegalitatea suspendării raportului de muncă.

18. Mai mult, în conformitate cu prevederile art.75 alin.(4) din Codul muncii, suspendarea contractului individual de muncă și reluarea activității de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la art.76 lit.a) și b) și art.78 alin.(1) lit.d¹) și e) Codul muncii, se face prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, contra semnătură, cel târziu la data suspendării contractului individual de muncă sau a reluării activității de muncă. La caz, ordinul emis de „HiSky” S.R.L., nu i-a fost adus la cunoștință până la momentul actual.

19. Reclamanta a arătat că, potrivit procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2020-01080 din 04 decembrie 2020, întocmit de Inspekția teritorială de muncă Chișinău în privința administrației „HiSky” S.R.L., s-a constatat încălcarea prevederilor art. 80 alin. (4) și art. 75 alin. (4) din Codul muncii. Astfel, Ordinul fără număr din 31 iulie 2020, prin care a fost dispusă suspendarea contractului individual de muncă nr. 16 din 02 februarie 2020, urmează a fi declarat ilegal în partea ce privește suspendarea raportului său de muncă.

20. Totodată, reclamanta a solicitat încasarea salariului aferent perioadei 01 august 2020 – 10 februarie 2021, în sumă totală de 69.000 de lei, precum și a penalităților pentru neachitarea în termen, menționând că, urmare a transferului efectuat de angajator la 22 martie 2021 în cuantum de 10.010 lei, suma restantă datorată până la 01 aprilie 2021 constituie 58.990 de lei.

21. De altfel, Valeria Braga a relevat că abia la 14 decembrie 2021, a luat cunoștință de Ordinul nr.02-e din 10 februarie 2021 cu privire la concediere în cadrul „HiSky” S.R.L., prin care a fost concediată începând cu data de 10 februarie 2021, în temeiul unui ordin de sancționare din 08 februarie 2021, prezentat de partea pârâtă în instanța de judecată.

22. Reclamanta a susținut că a activat în cadrul „HiSky” S.R.L. până la data de 10 februarie 2021, ziua concedierii, fapt confirmat prin actele Serviciului Fiscal de Stat și ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, care atestă raporturi de muncă valabile între 2 ianuarie 2020 și 10 februarie 2021.

23. Aceasta a subliniat că, potrivit Codului muncii, sancțiunile disciplinare pot fi aplicate în termen de cel mult o lună din data constatării abaterii, astfel încât emiterea ordinului de concediere la peste cinci luni de la presupusa absență nejustificată de la serviciu este nelegală.

24. Întrucât concedierea sa a fost dispusă fără temei, a conchis că are dreptul de a contesta ordinul și de a solicita repararea prejudiciului. Totuși, având în vedere relațiile tensionate cu angajatorul, optează, în temeiul art. 90 alin. (4) din Codul muncii, pentru acordarea unei compensații bănești în locul restabilirii la locul de muncă, în mărime de cinci salarii medii – suma de 57.500 de lei.

25. La fel, reclamanta a menționat că potrivit contractului individual de muncă, salariul său lunar, la data concedierii din 10 februarie 2021, era de 11.500 lei. Din cauza neachitării salariului, a fost nevoită să se adreseze în mod repetat administrației, situație pe care a perceput-o drept umilitoare. Incertitudinea privind plata remunerației pentru munca prestată i-a generat o stare de stres și frustrare, amplificată de necesitatea de a apela la Inspekția Muncii, de a solicita în mod repetat informații, de a ridica documente și de a contracta servicii juridice, toate aceste acțiuni afectându-i echilibrul emoțional.

26. În aceste condiții, a opinat că „HiSky” S.R.L. este ținută să-i compenseze prejudiciul moral cauzat, în conformitate cu art. 90 alin. (3) din Codul muncii, care prevede că despăgubirea pentru prejudiciul moral nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

27. Reclamanta a indicat că Ordinul din 31 iulie 2020 privind suspendarea contractului individual de muncă, precum și Ordinul de concediere emise de „HiSky” S.R.L., sunt ilegale, motiv pentru care angajatorul este obligat să achite salariul aferent întregii perioade de valabilitate a contractului până în prezent.

28. Aceasta a precizat că perioada de absență forțată de la serviciu începe la data concedierii nelegitime – 10 februarie 2021 – și se extinde până la data depunerii cererii de concretizare a pretențiilor. În consecință, la un salariu mediu lunar de 11.500 de lei, suma totală datorată pentru perioada respectivă constituie 138.000 de lei (11.500 lei × 12 luni).

29. Totodată, a relevat că potrivit prevederilor art. 123, 124, 127, 139, 186 și art. 225 alin. (8) din Codul muncii, în cazul reținerii nejustificate a salariului, indemnizației de concediu sau a altor plăți datorate salariatului la eliberare, angajatorul este obligat să achite suplimentar o penalitate de 0,3% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

30. În final, Valeria Braga a solicitat declararea ca fiind ilegal ordinului f/n din 31 iulie 2020, emis de „HiSky” S.R.L., prin care s-a dispus suspendarea contractelor individuale de muncă pentru perioada 01 august 2020 – 30 noiembrie 2020, în partea ce vizează contractul individual de muncă nr. 16 din 02 ianuarie 2020 încheiat cu ea; anularea ordinului nr. 02-e din 10 februarie 2021 privind concedierea, în ceea ce privește desfacerea

contractului individual de muncă și eliberarea din funcția de Manager Customer Service; încasarea de la „HiSky” S.R.L., în beneficiul său, a următoarelor sume: 58.990 de lei cu titlu de salariu neachitat pentru perioada 01 august 2020 – 10 februarie 2021; 48.453,50 de lei cu titlu de penalități; 9.520 de lei cu titlu de compensare pentru salariul neachitat la termen până la 31 martie 2021; 57.500 de lei drept compensare bănească în locul restabilirii la muncă, echivalentul a 5 salarii medii lunare; 11.500 de lei pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă; 149.500 de lei pentru salariul corespunzător lipsei forțate de la serviciu în legătură cu concedierea ilegală, calculat de la data concedierii și până la pronunțarea hotărârii; precum și 11.500 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de judecată.

31. Prin hotărârea din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeria Braga.

S-a anulat ordinul f/n din 31 iulie 2020, emis de „HiSky” S.R.L. privind suspendarea contractelor individuale de muncă cu salariații pentru perioada 01 august – 30 noiembrie 2020, în partea ce se referă la contractul individual de muncă nr.16 din 02 ianuarie 2020, încheiat cu Valeria Braga.

S-a încasat de la „HiSky” S.R.L., în beneficiul Valeriei Braga – 22166,04 lei cu titlu de penalitate, și 5133 de lei cheltuieli de judecată, în total 27199,04 lei.

S-a încasat de la „HiSky” S.R.L., în beneficiul statului – 664,98 de lei cu titlu de taxă de stat. Celelalte pretenții s-au respins, ca neîntemeiate.

32. La 11 ianuarie 2023, Valeria Braga, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco a declarat apel, iar la 10 mai 2023 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată, precum și încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată suportate.

33. La 08 februarie 2023, „HiSky” S.R.L. a declarat apel, iar la 22 mai 2023 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

34. Prin decizia din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel declarate de Valeria Braga și „HiSky” S.R.L. și s-a menținut hotărârea din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

35. În urma examinării cererilor de apel formulate de Valeria Braga și de „HiSky” S.R.L., Curtea de Apel Chișinău a constatat că acestea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

36. Instanța de apel a menținut hotărârea din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apreciind că instanța de fond a soluționat corect fondul cauzei, aplicând corespunzător normele de drept material, inclusiv art. 9 din

Codul civil, art. 45, 75-78, 80, 86 ale Codului muncii și prevederile legii privind starea de urgență.

37. Astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond a evaluat în mod complet și obiectiv probele, a stabilit circumstanțele relevante și raportul juridic dedus judecății, motivând hotărârea astfel încât a respectat drepturile și interesele legale ale părților.

38. De asemenea, a reținut că, potrivit contractului individual de muncă nr.16 din 02 ianuarie 2020, Valeria Braga a fost angajată pe perioadă nedeterminată în funcția de Manager Customer Service cu un salariu lunar de 11.500 de lei, iar în perioada stării de urgență și a pandemiei de COVID-19 compania nu a efectuat curse aeriene, fiind instituit șomaj tehnic prin ordinul f/n din 29 aprilie 2020, conform art. 80 Codul muncii, iar salariața a beneficiat de indemnizația minimă prevăzută de lege, achitată ulterior la 11 februarie 2021, după intervenția Inspectoratului de Stat al Muncii.

39. La fel, a constatat că ordinul f/n din 31 iulie 2020, prin care s-a dispus suspendarea contractului individual de muncă pentru perioada 01 august – 30 noiembrie 2020, a fost emis fără indicarea temeiului legal și fără a fi adus la cunoștința Valeriei Braga, iar cererea acesteia privind anularea ordinului de concediere nr. 02-e din 10 februarie 2021 nu prezenta temei, întrucât absenteismul nejustificat a fost confirmat de probele administrate, inclusiv declarațiile martorilor și actele de constatare, iar laptopul și accesoriile au fost restituite abia prin executorul judecătoresc.

40. Instanța de fond a dispus încasarea sumei de 22.166,04 lei cu titlu de penalitate și 5.133 lei cheltuieli de judecată, restul pretențiilor fiind respinse ca neîntemeiate, iar instanța de apel a confirmat legalitatea și temeinicia acestor soluții.

41. Curtea de Apel Chișinău a subliniat că apelanții nu au prezentat probe noi în instanța de apel care să răstoarne concluziile instanței de fond, iar argumentele invocate, inclusiv privind lipsa anchetei de serviciu sau transmiterea informațiilor către autoritățile competente, nu constituie temei de nulitate a ordinului de concediere, astfel că toate pretențiile invocate în apel au fost considerate lipsite de suport juridic și formă rezonabilă de probă.

42. În concluzie, instanța de apel a conchis că hotărârea din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, este legală și întemeiată, pronunțată cu respectarea tuturor drepturilor procesuale ale părților, motiv pentru care a respins cererile de apel formulate de ambele părți.

43. La 13 februarie 2024, Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog a declarat recurs împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a acesteia și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată.

44. În susținerea cererii de recurs, recurenta a conchis că decizia instanței de apel este nelegală și urmează a fi casată în temeiul art. 432 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă.

45. În argumentarea concluziei enunțate, recurenta a susținut că, decizia din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este ilegală, deoarece instanța a confirmat hotărârea de fond fără a dispune încasarea salariului neachitat și a penalităților aferente perioadei în care contractul său individual de muncă a fost suspendat prin Ordinul f/n nr. 31 iulie 2020 emis de „HiSky” S.R.L., deși instanța de fond a constatat nulitatea acestui ordin, încălcând astfel prevederile art. 9 alin. (1) lit. d), art. 10 alin. (1) lit. h), art. 75 alin. (2) Codul Muncii.

46. Recurenta a arătat că Ordinul de suspendare a fost emis fără acordul scris al angajatei, fără indicarea temeiului legal corespunzător, contrar art. 75–78 din Codul Muncii, art. 77 și 75 alin. (4) ale Codului Muncii, și nu i-a fost adus la cunoștință, fapt confirmat de proces-verbalul ISM nr. PV-ISM-2020-01080 din 04 decembrie 2020.

47. De asemenea, instanța de apel nu a dispus încasarea compensației pentru perioada absenței forțate de la muncă, deși potrivit art. 89 și art. 90 din Codul Muncii și jurisprudenței Plenului CSJ nr. 11 din 03 octombrie 2005, angajatorul are obligația de a repara prejudiciul cauzat prin eliberarea ilegală din serviciu. Ordinul de concediere nr. 02-e din 10 februarie 2021 a fost emis fără respectarea procedurilor disciplinare prevăzute de art. 208–210 din Codul Muncii, inclusiv fără solicitarea explicațiilor în scris de la salariat, fără efectuarea anchetei de serviciu și fără respectarea termenului legal de aplicare a sancțiunii, iar ordinul nu a indicat temeiurile de fapt și de drept, termenul și organul de contestare, încălcându-i astfel drepturile.

48. Recurenta a susținut că instanța de apel nu a apreciat corect probele privind valabilitatea contractului său de muncă și drepturile salariale, ignorând răspunsurile Inspectoratului Fiscal și Casei Naționale de Asigurări în Medicină care confirmă statutul său de salariat între 02 ianuarie 2020 și 10 februarie 2021. În același timp, instanța ierarhic inferioară nu a dispus compensarea prejudiciului moral cauzat de incertitudinea privind plata salariului și de acțiunile ilegale ale angajatorului, deși art. 5 lit. k), art. 9 lit. n) și art. 10 lit. p) Codul Muncii prevăd obligația angajatorului de a repara prejudiciul moral și material cauzat salariatului.

49. Totodată, instanța de apel nu a încasat cheltuielile de asistență juridică, contrar art. 82, art. 90 lit. g), art. 94 și 96 din Codul de procedură civilă, deși acestea constituie cheltuieli reale, necesare și rezonabile suportate pentru apărarea drepturilor sale.

50. În concluzie, recurenta a conchis că decizia instanței de apel este ilegală, întrucât a confirmat hotărârea de fond fără a dispune plata salariilor restante, a penalităților, a compensațiilor pentru privarea de muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor juridice, ignorând temeiurile legale și probele relevante invocate în cererea de recurs.

51. La 26 aprilie 2024 în adresa „HiSky” S.R.L. a fost expediată copia recursului declarat de Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

52. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului declarat de Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog, intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

53. Art. XI alin. (1), (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

54. În această consecvență, admisibilitatea recursului declarat de Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Astfel, la momentul depunerii și examinării admisibilității prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

55. Art. 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

56. Art. 432 alin. (1) lit. a)–f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

57. Art. 433 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

f) recursul este vădit neîntemeiat.”

58. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

59. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

60. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog s-a conformat dispozițiilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, și a depus în termen recursul la 13 februarie 2024. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 27 septembrie 2023 și notificată recurentei, prin intermediul poștei electronice la 14 decembrie 2023 (f.d.31, Vol.II).

61. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) lit.a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.56).

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

63. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

65. Din analiza recursului declarat rezultă că Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă (a se vedea pct. 44).

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele de casare, invocate în recursul depus de Valeria Braga, reprezentată

de avocatul Olga Ojog nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, întrucât interpretarea legii realizată prin hotărârea contestată nu contravine jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție și nici nu s-a constatat că decizia contestată ar fi arbitrară.

67. La acest capitol, sub aspectul temeiului prevăzut la art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că recursul este admis numai în situația în care, se constată că interpretarea legii realizată de instanța inferioară contravine jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, respectiv atunci când instanța de apel a aplicat dispozițiile legale într-un mod diferit de cel statuat în mod constant prin hotărâri irevocabile ale instanței supreme, iar această abatere a avut o influență determinantă asupra soluției pronunțate în cauză.

68. Recurenta nu a demonstrat existența unei contradicții între soluția instanței de apel și jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție. Iar, în lipsa unor hotărâri anterioare ale Curții Supreme de Justiție care să statueze în mod diferit asupra normelor aplicabile cauzei și să fie puse în contradicție cu decizia atacată, motivul de recurs invocat nu poate fi reținut.

69. Astfel, admisibilitatea recursului pe baza art. 432 alin. (1) lit. a) nu este justificată, iar continuarea procedurii de recurs ar conduce la o utilizare excesivă și nejustificată a căii de atac, afectând principiul stabilității și predictibilității actului de justiție.

70. De altfel, verificând legalitatea și temeinicia deciziei contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii sau că ar fi întemeiată pe o apreciere nerezonabilă a probelor. Dimpotrivă, decizia contestată a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, fiind rezultatul unei cercetări multiaspectuale, complete, nepărtinitoare și nemijlocite a tuturor probelor administrate, examinate în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

71. Totodată, sub aspectul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, se constată că soluția instanței de apel corespunde principiului securității raporturilor juridice și exigenței previzibilității jurisprudenței, consacrate în cauzele *Brumărescu contra României* și *Beian contra României*, în care Curtea a statuat că doar existența unor contradicții profunde și persistente la nivel național poate încălca dreptul la un proces echitabil. Or, în prezenta cauză nu s-au identificat asemenea divergențe, iar hotărârea atacată se înscrie în linia unei practici judiciare coerente și unitare.

72. În ceea ce privește susținerea recurenteii potrivit căreia hotărârea instanței de apel ar fi arbitrară, în sensul art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs reține că nu orice dezacord cu soluția instanței ierarhic inferioare echivalează cu o încălcare a principiilor de drept sau cu o hotărâre arbitrară.

73. Din punct de vedere jurisprudențial, noțiunea de „hotărâre arbitrară” trebuie înțeleasă în lumina interpretărilor date de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

74. Astfel, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea a reținut că o decizie judecătorească este arbitrară dacă nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură logică între faptele litigiului, norma juridică aplicabilă și soluția adoptată. În plus, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, s-a subliniat că o hotărâre este afectată de o „eroare vădită” atunci când conține o eroare de drept sau de fapt atât de gravă încât niciun judecător rezonabil nu ar fi putut să o comită și care are potențialul de a compromite echitatea procesului.

75. Aplicând aceste repere la cauza dedusă judecății, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea instanței de apel a fost pronunțată în temeiul probelor legal administrate și al unei interpretări conforme a normelor legale incidente. Hotărârea contestată nu este lipsită de fundament juridic, iar raționamentele instanței de apel sunt clare și coerente, reflectând o legătură directă între situația de fapt și dispozițiile legale aplicabile.

76. Referitor la susținerea privind pretinsa apreciere vădit nerezonabilă a probelor, instanța de recurs constată că nu a fost demonstrată existența unei erori evidente de evaluare a materialului probator, care să fi fost determinantă pentru soluția adoptată. O simplă divergență în interpretarea probelor nu este suficientă pentru a atrage incidența art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

77. Prin urmare, nu se poate reține caracterul arbitrar al hotărârii, întrucât nu s-a dovedit o abatere evidentă de la dreptul intern, nici o nefundamentare juridică, astfel cum impune art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, coroborat cu jurisprudența CtEDO.

78. Respectiv, întrucât, potrivit art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, o eroare în aprecierea probelor poate atrage admiterea recursului doar dacă este vădită, inexplicabilă rațional pentru un profesionist și determinantă pentru soluția pronunțată, iar în speță recurenta nu a demonstrat aceste elemente și nu a prezentat argumente sau probe concludente privind caracterul arbitrar al deciziei Curții de Apel Chișinău, care a fost întemeiată pe probele administrate și interpretarea corectă a normelor legale, rezultă că cererea de recurs este nefondată.

79. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

80. Decizia din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu poate fi considerată arbitrară, întrucât instanța de apel a motivat pe larg hotărârea, a individualizat în mod just situația părților, a coroborat probele administrate și a aplicat în mod corect dispozițiile art. 75–78, art. 208–210, art. 89–90 din Codul muncii, precum și art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care definește temeiurile reale pentru admiterea unui recurs. Nemulțumirea exprimată de recurentă privind respingerea pretențiilor referitoare la încasarea de la „HiSky” S.R.L. a sumei de 58.990 de lei cu titlu de salariu neachitat pentru perioada 1 august 2020 – 10 februarie 2021, penalității pentru neachitarea salariului de 9.520 lei, a sumei de 57.500 de lei cu titlu de compensare pentru salariul neachitat la timp până la 31 martie 2021, compensarea bănească în locul restabilirii la muncă în mărime de cinci salarii medii lunare, salariul pentru lipsa forțată de la serviciu în legătură cu concedierea ilegală, precum și prejudiciul moral de 11.500 de lei, nu poate suplini lipsa unor vicii efective de legalitate sau de fond ale hotărârii contestate. Curtea de Apel Chișinău a apreciat în mod rațional probele prezentate și a constatat că aceste pretenții nu sunt întemeiate, având în vedere că ordinul de concediere rămâne valabil, iar drepturile recurantei nu au fost demonstrate ca fiind certe și exigibile la momentul pronunțării deciziei.

81. Prin urmare, dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

82. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

83. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

84. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar

chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

85. Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. f), urmează a fi considerat inadmisibil deoarece este vădit neîntemeiat.

86. Din aceste motive, în conformitate cu art. art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, alin. (1), lit. f), 440, alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Consideră inadmisibil recursul declarat de către Valeria Braga, reprezentată de avocatul Olga Ojog împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stanilă

Ion Munteanu